

Az építési termék irányelv gyakorlati kérdései

VI. rész

Az építési termék irányelv – amely egységesen szabályozza az Európai Unió piacán az építési termékek szabad forgalmazásának feltételeit – honosítását a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM közös miniszteri rendelet tartalmazza. Az uniós csatlakozással egyidejűleg a hazai szabályozás teljeskörűen megfelel az uniós követelményeknek. Az építésügy egyik legátfogóbb, legösszetettebb, az építőipart és az építőanyag-ipart alapvetően meghatározó szabályozása a gyakorlatban számos kérdést vet fel. A tanfolyamokon, szemináriumokon és konferenciákon a piaci szereplők által leggyakrabban felvetődő, vélhetően közérdeklődésre számot tartó kérdésekből és válaszokból indított sorozatunkat folytatjuk. Ennek célja, hogy az uniós és a hazai gyakorlatban felmerült kérdésekre és problémákra adott, általunk helyesnek vélt válaszokat a piac többi szereplőjével is megosszuk, ami orientálhatja őket saját gyakorlatuk kialakításában.

38. Hol tart az építési termékekre vonatkozó harmonizált európai szabványok kidolgozása és honosítása? Milyen ütemezésben várható az új szabványok? A kidolgozás folyamatát hol lehet folyamatosan követni?

A harmonizált európai szabványok száma folyamatosan növekszik. Szakértői becslések mintegy ezerre teszik azok számát, amelyek nyolcvan százalékban lefedik az építési termékek körét, s ennek többségét az évtized végéig kidolgozzák. Az Európai Unióban 2005. március elején több mint másfélszáz harmonizált szabvány volt érvényben. Ebből Magyarországon 136-ot honosítottak. Igaz, ennek több mint fele csak angolul érhető el, s csak a többi lehet magyarul is megszerezni.

Ugyanezen időpontig több mint ötszáz harmonizált szabvány kidolgozására kapott mandátumot a CEN. Ezeknek nem csak a véghatáridejét, de a közbeeső feladatok (mandátum a CEN-nek, CEN munkacsoport anyag elkészítése, CEN jóváhagyása, publikálás a Hivatalos Közlönyben, hatályba lépés együtt a nemzeti szabályozással, a hEN kizárólagos hatályossága) határidőit is ütemezik. Ez a CEN honlapján www.cenorm.be folyamatosan figyelemmel kísérhető, de a Bizottság Építési Egységének honlapjáról is elérhető. Minden építőanyag-gyártónak célszerű ismerni, hogy az általa gyártott építési termékkörré közül-e már harmonizált szabvány. Amennyiben igen, akkor annak várható időpontja ismert. Amennyiben még mandátum sincs a CEN-nek kiadva, akkor biztos, hogy néhány (3–4) éven belül az adott építési termékre még nem lesz harmonizált szabvány.

Az első harmonizált termék szabvány (a cementre vonatkozó) megjelenésére az irányelv elfogadását követően több mint 10 évet kellett várni. Az utóbbi években ezek kidolgozása felgyorsult. A szabványokkal kapcsolatos információk a CEN-en kívül a Magyar Szabványügyi Testület honlapjáról szerezhető be, a honosított harmonizált szabványok listájának ez az alapforrása (www.mszt.hu).

39. Az Építési Termék Irányelv (CPD) működését milyen iratok, dokumentumok segítik elő? Az ezekben foglaltak betartása kötelező?

Az Építési Termék Irányelv (CPD) valamennyi uniós ország jogrendjébe beépült, saját törvény vagy rendelet megalkotásával. Magyarországon a részleteket a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM közös miniszteri rendelet tartalmazza. A működését leginkább a következő dokumentumok segítik elő.

Kötelező a következő dokumentumokban foglaltak betartása:

- **Értelmező dokumentumok** – az alapvető követelmények ebben kapnak konkrét formát és részletes kifejtést. Az egyes műszaki specifikációkba ezek tartalma az adott termékre vonatkozóan megfogalmazódik;
- **Bizottsági határozatok** – kisebb része az eljárási rendet, illetve a tűzvédelmi előírásokat szabályozza. Döntő többségük a konkrét termékekre vonatkozó megfelelőség-igazolási eljárás módozatáról rendelkezik;
- **Útmutató Európai Műszaki Engedélyhez (ETAG)** – ha ennek alapján készül az ETAG vagy az ÉME;

– az *Európai Műszaki Engedélyek (ETA-k)* – ha az adott építési termék megfelelés-igazolási eljárása ezek alapján történik.

Nem kötelező a következő dokumentumokban foglalt betartása, de gyakorlatilag a konkrét problémák és feladatok megoldására nem nagyon van más megoldás:

– a *harmonizált szabványok* betartása nem kötelező, de a megfogalmazott követelmények betartásának más módja általában nehezeke, hosszadalmas és költségszebb lenne;

– az *Iránymutató Iratok (Guidance Papers)* betartása ugyancsak nem kötelező, de a gyakorlatban ezek nélkül nehezen működne a CPD. Olyan kérdésekben ad eligazítást (például: átmeneti időszak intézkedései, eurocodes, CE jelölés, a független szervezetek kijelölése, üzemi gyártásellenőrzés stb.), amelyekről az Irányelv nem rendelkezik. Ebből fakadónak ezek nem képezik a jogrend részét, s betartásuk nem kötelező, de a tagországok mértékadóknak tekintik.

40. Mi a teendő, ha egy építési termékre Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) készült, s időközben honosított harmonizált szabvány jelent meg?

Ha egy építési termékre Építőipari Műszaki Engedély készült, s az építési termék ez alapján kapott megfelelés-igazolást, s időközben ugyanerre a termékre honosított harmonizált európai szabványt tettek közzé, akkor az Építőipari Műszaki Engedély kidolgozójának meg kell vizsgálni, hogy a harmonizált szabványtól mennyire tér el a termék. A honosított harmonizált szabvány területére vonatkozó Építőipari Műszaki Engedélyt vissza kell vonni, az abban foglaltaktól lényegesen eltérő termékekre kiadott ÉME-k kivételével.

41. Mikor vonják vissza az ÉME-t a vonatkozó új EN megjelenésénél?

Az ÉME visszavonható az építési termék minőségének meg nem felelése és/vagy az alkalmazási feltételek kérelmező általi be nem tartása esetén is, továbbá a következő esetekben:

- a kérelmező kérésére,
- a kérelmező jogutód nélküli megszűnése esetén,
- kedvezőtlen utóellenőrzési eredmények esetén,
- az utóellenőrzés meghiúsulása esetén.

42. Minek alapján és milyen feltételekkel jelölnek ki tanúsító, ellenőrző és vizsgáló szervezeteket, és ki végzi ezt a kijelölési tevékenységet?

Az egyes európai uniós irányelvekhez tartozóan – így az Építési Termék Irányelvhez is – a Kijelölési Bizottság javaslata alapján az illetékes miniszter jelöli ki azokat a szervezeteket, amelyek tanúsítás, ellenőrzési és vizsgálati jogosítványokat kapnak. A kijelölési feltételeket a műszaki termékek megfelelőségét vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelöléséről szóló 182/1997. (X. 17.) Korm. rendelet, illetve az abban kapott felhatalmazás alapján kiadott, a műszaki termékek megfelelőségét

vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelölésének részletes szabályairól szóló 4/1999. (II. 24.) GM rendelet tartalmazza.

A kijelölés kérelemre indul, megjelölve a végezni tervezett tevékenységet (vizsgálat, ellenőrzés, tanúsítás), a vonatkozó termékkört és a vonatkozó műszaki specifikációt.

A Kijelölési Bizottságot a Gazdasági Minisztérium vezeti. Tagjai a GKM illetékes főosztályainak, valamint a Nemzeti Akkreditáló Testületnek, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségnek, az Országos Lakás- és Építészügyi Hivatalnak, továbbá a Magyar Műszaki Biztonsági Hivatalnak a kijelölt képviselői. Amennyiben a kijelölés más miniszter hatáskörébe tartozik, a Kijelölési Bizottság kiegészül annak képviselőjével.

A kijelölt szervezetek tevékenységében észlelt hiányosság megállapítása esetén a Kijelölési Bizottság a kijelölési státust felfüggesztheti, esetleg megszüntetheti. Ezt a GKM hivatalos lapjában közzéteszi. A kijelöléstől megfosztott szervezetnek a kijelölés tárgyát képező tevékenységet meg kell szüntetni, a kijelölésre vonatkozó hivatkozást dokumentumaiból, tájékoztatóiból törölni kell. Ellenkező esetben további szankciókkal kell számolni.

43. Mennyi Európai Műszaki Engedély (ETA) van hatályban, milyen tendencia jellemző ezek kidolgozására, s hol lehet ezt folyamatosan figyelemmel kísérni?

2005 márciusig 199 Európai Műszaki Engedélyt (ETA) dolgoztak ki. Ebben benne vannak a már lejárt, de még meg nem hosszabbított ETA-k is. A kiadott ETA-k több mint felét a német jóváhagyó szervezet, a DIBt adta ki. A második helyen lévő francia CSTB (35) és a harmadikon lévő osztrák OIB (32) pedig együtt az összes engedély további egyharmadát adta ki. Vagyis az összes többi jóváhagyó szervezet az ETA-knak csupán egyhatodát állította ki. Az újonnan csatlakozott országok jóváhagyó szervezetei – a friss jogositvány miatt – még nem adtak ki ETA-t.

Minden négy ETA-ból három ETAG alapján készült, s csupán minden negyediket a nélkül. Az első sorszámú ETAG (Acél rögzítőhorog betonhoz) az alapja az ETA-k több mint felének.

A fa alapú készházakra két ETAG is készült. Ugyanakkor ETA ezen a szakterületen csak két gyártó konkrét rendszerére készült, pedig az Unióban ezek piaci szerepe jelentős. Valószínű magyarázat, hogy egy-egy termékcsaládot csak egy vagy néhány országban forgalmaznak, illetve építenek. Ezért többnyire a nemzeti specifikációnak való megfelelést igazolják.

Az ETA-k aktuális listája az EOTA honlapján: www.eota.be láthatók.

Horváth Sándor

az ÉMI Kht. vezérigazgató-helyettese,
a Magyar Építőanyagipari Szövetség elnöke